Štev. 10. Cena edne številke dinar Poštnina v gotovčini plačana. 11. marca 1923. Leto X.

Glasilo Slovenske Krajine

NOVINE

Prihaja vsako nedeljo.

Cena na leto doma 20 Din. V Ameriko cena na leto 70 Din. Cena M. Lista je doma 5 Din, v Ameriko 30 Din. ki oba lista majo i sirote dobijo kalendar brezplačno. Ki pa samo ednoga, ga dobijo za polovično ceno.

„Vredništvo i opravništvo Novin je v Črensovcih, Prekmurje".

Vrednik Klekl Jožef, vp. plebanoš v Črensovcih.

Rokopise i naročnino pošiljajte na **uredništvo ali opravništvo Novin v Črensovce, Prekmurje.** Oglasi, (inserati) se tüdi tü sprejmajo. Cena ednoga kvadratnoga centimetra za ednok en dinar za večkrat popüst od 5% do 40%.

Zaistino ste nej Slovenci i ste zaistino k odaji?

To je pitanje. Na to pitanje date odgovor 18. marca. Zbrišite te den sramoto, šterò so na vas namazili vaši sovražniki. Na vas so namazali greh, ka vi Prekmurci za peneze, jesti i piti ste k odaji, ste pripravljeni glasati proti svojoj veri, proti svojemi ljüdstvi, proti svojemi pokolenji, ste pripravni celo postati Srbi i zamenjati vero svojih očakov. Listi so popisali, ka prek Müre računajo na to, ka ste vi k odaji. Zato teče vino i praščijo banke. Za peneze i za piti prej Prekmurec da vòtum na šterokoli stranko ešče na Benkovò, Küharvo, Radičovo, socialistično ali Hartnervo, štere so pokopale samostojnost slovenskoga i horvackoga naroda i v verige vkovale naše Materecerkvi sloboščino i povekšale tvoje terhe, mali človek, obrtnik, kmet, trgovec. *Srbska Benkova stranka pravi: Prekmurec za piti i peneze pravice svoje vere i olejšave kmetskoga stana rad pozabi. Hartnerva samostojna stranka pravi: Prekmurec za peneze i piti rad pozabi na samostojnost svojega ljüdstva, rad plača vse v Belgrad i rad od tec gor vzeme vse krivice. Radič pravi: Prekmurec za peneze i piti zadovoljen, ka čüje samo reč republiko ovak pa ne trbe za njega nikaj delati, njegov poslanec lejko sedi doma i se bogati, on sam pa strada. Socialni demokrat pravi: Prekmurci plačaj piti pa njemi obljübi kšenki zemljo, pa dobiš njegove kruglice.*

Drage naše ovčice, poslüšajte, kak grdo, nesramno gučijo i sodijo od vas. O kak nas, vaše dühovnike, verniki, srce boli, ka tak sodijo od vas, ka vas majo za nemo stvar, štera je k odaji. *Mi, vaši dühovni pastérje, vas prosimo, ovce, pokažite 18. marca, ka ste nej k odaji.* Pokaži, naš narod, ka se pravice tak trdno držiš, ka niti za dare celoga sveta se ne daš premotiti. Sramoto, z šterov so te sovražniki oblatili, vrži na njuve nesramne düše pa ostani veren svojoj stranki, kmečkoj zvezi, štere *kišta je drüga.*

Odgovor na program Géza Hartnera.

S podpisom: „Hartner Géza, vaš voditeo, vaša krv, vaš brat in vaš bivši zastopnik v državnem spravišči," so se razširjali plakati po naših vesnicah in so prišli na zaslüženo mesto — da se v nje süčejo klobasi i slanina — v „špajs." Da naši števci leži razmijo naša sledeča izvajanja, se doteknemo zibelke te stranke.

Kda se je rodila ta stranka? Pred tremi letami. Njeni oča je domokratska stranka. Veroodürjavajoči demokrati, da leži raztepejo najmočnejšo stranko v Sloveniji, krščansko ljüdsko stranko eli „Kmečko zvezo," so ustanovili enako glasečo stranko, da ljüdstvo zapelajo. *Cerkvena oblast je to stranko izpovedala kak cerkvi nasprotüjočo stranko.* Pred sodnijov se je dokazalo, da je dr. Žerjav demokratski minister dao Samostojnoj (Hartnerovoj) stranki pred štirami letami 400 jezero koron, da bi ta našo stranko razbijala. I po prešnjih volitvah se je pokazalo, da je ta stranka ne nova stranka, nego privezek liberalno-demokratske stranke, štera je nastopila na račun zapelanih vértov. Voditeo te stranke, dr. Vošnjak, je prestopo v pravoslavno vero in je s svojimi osmimi tovariši *vstopo v demokratsko-radikalno vlado i tak so v Belgradi zglasüvali srpsko nadvlado nad nami i naše davke štirikrat povekšali.* To je slika triletnòga vladanja Hartnerove stranke. Zdaj si toti segajo v vlase z demokratari i Hartneristi-slabostojni, a po volitvah do pa roko v roki „blagoslavlali" tebe siromaško ljüdstvo — z dačami. Prinesejo zakone, šteri páli nedo branili ljüdstva, nego nje same. Med kòtrigami te stranke tak ne bilo niednoga maloga verta, nego žganjarje, mesarje i par konjskih doktorov je prestavlalo to stranko i njene „male vérte". Zdaj pa so ešče ednoga velemlinara sprijali med sebe, da de kep lepši i küpčija zgotovlena, da te, mali vert, ležej oroplejo od tvojih pravic. Telko od nastanka te stranke. Po toj kratkoj sodbi stranke odimo na posamezne točke plakata i posvetimò njega *„pravico"*. Redkokde šte človek tak jalno pisani govor, kak je te Hartnerove vrste. Vsakša drüga reč krši pravico. Že samo ime stranke je zapelivost. Uradni naziv stranke je: *„Samostojna Kmetijska Stranka* (SKS), vogrski: *Önálló gazdasági (ali Agrár) párt"*. Zakaj da zato Hartner svòjoj stranki ime v vogrskoj prestavi: neodvisna stranka maloga vérta. Da vas, šteri ste bili za časa Madjarov člani „ljüdske stranke" (Néppárt), za nos vodi, s pòmočjov krivoga imena vas spravi na krivo pot i vas dobi za verinasprotüjočo „Agrarno stranko", štera je na Češkom s pòmočjov drügih brezvernih strank ustanovila „češko narodno cerkev" i je jezere odtüjila od Kristuša, iz škol je spometala križe, zasigurala je samovlado s sokolskim dühom punomi kapitalizmi, da te izcecavle male ljüdi.

Kak Madjare, tak Slovence zove Hartner za: „Ljubljene krvne rojake". Zdaj, če je on Madjar, njegova krv ne slovenska, če je pa Slovenec, ste vi Madjari ne njegovi „krvni rojaki." Kak čedno je nastavo mrežo! Piše, da je sprijao kandidaturo, da stem zadostio želenji, štero je prihajalo od vseh strani Prekmurja. Vsaki pa zna, da se je na cestáh ponüvao. „Samo mi *„mali verti"* hodimo raztepeni, kak čreda brez pastira — piše. Večkratni miljoner, velemlinar, zove sebe za „maloga verta". O ti spaka! No, kakpa, to samo pred volitvami. Či bi takši „mali vertovje" bili vsi naši kmetje, nanč na miseo njim ne bi prišlo spüščati se v volivni boj. „Mi prekmurski vertovje smo dozdaj ne meli stranke", *le Klekl,* piše dale, *je tekom te zime ustanòvo zvezo „Kmečko zvezo"*. Kakša laž! Naša stranka je že pred tremi letami nastopila pod *tem imenòm* i njena preteklòst sega daleč nazaj v minola desetletja. V Prekmurji, posebno na Dolenskom se je ustanovila že 1919 leta i si je postavila tiste cile kak je mela vogrska „Néppárt", primerno za zakone v novoj domovini. „Ljüdska stranka" je tak nej nova stranka, nego naša prvešnja „Néppárt". To je nas vseh prava stranka, ne pa Hartnerova agrarna i Küharova „Vjedinjena" liberalna.

Hartner piše, da je on proti klerikalnoj stranki. Klerikalno zovejo našo stranko. Klerikalec je pa tisti, što v cerkev hodi i zadosti svojim verskim dužnostim. On je ne na toj stranki, pravi. Tü je pa povedao istino, kak to tüdi kaže njegova pelda obnašanja. Pa itak on, šteri je protiklerikalec, šteri se ogible cerkvi, on vüpa pisati: „moja stranka šče podpirati vsakšo vero i se boriti proti nje žaljivosti." Kakša prifriganost, kakša sleparija! Ta stranka je zglasüvala s pomòčjov Benkove radikalne i Küharove demokratske v Belgradi tak zvani kancelparagraf, šteri krši i žali našo versko svobodo, te stranke so delale za to, da bi z glavov cerkve, štera je zvüna države, smeli samo z dovolenjom ministra, stopiti v pogovòre v dühovnih rečej, te so lüčile pope iz šole v Vojvodini, te so zaprle vučiteliščа kat. sester, tüdi so napravile zakon, po šterom ne trebe šolskoj deci poslüšati po nedelaj šolskih meš i ta stranka se proglaša, kak braniteljica vsakše vere. Ali ne to več kak nesramnost?!

„Zahtevamo, da se naša deca izročijo takšim vučitelom, štere mi ščemo." Istina? Zakaj ste pa ta zglasüvali srbskò nadvlado v Belgradi, štera lehko postavi vütro našega vučitela na cesto eli pa v Macedonijo, zakaj ste nastopili te proti našoj antonomiji? Brez te ne razpolagamo mi z našim vučiteljstvom, nego Belgrad po svojoj voli. Vi zapelivci! Ljüdonorci!

Ljüdstvo pri davkah „naj vse čisto vidi" zahteva Hartner. Že dnesden vse dobro vidi, vidi, da so davki štirikrat vekši postali ravno pod vladov te „samostojne" stranke. Ta stranka je zglasüvala z radikalnov i demokračkov, da so se povišali vsi davki, monopol pri soli i duhani, povzdignola je poštne pristojbine i kolekovanje (edna prošnja košta 13 Din). Ta stranka je rešila ministra Žečeviča, šteroga je tožila naša stranka, ka je bio kriv smrti več sto naših rekrutov, dare je delila financom i pobiračom dače, da se tak ljüdstvo kem bole vgüli. Da, gospod Hartner, ljüdstvo še preveč dobro vidi svòje terhe pri davkoplačüvanji, a ne zve pa za dače, *kakše plačüjejo velemlinarje i fabrikanti.* To bi rajši vidilo naše ljüdstvo i tüdi cene pri velkih podjetjih. Ne pozabimo tü povedati, da je Hartnerova stranka *svojim volilcom, bogatim gostilničarom,* kak na priliko Rajhi iz Maute se trüdila püstiti dače, ne pa malomi verti!

„Mali vert mora falo odati svoje pridelke." Zakaj, gospod Hartner? Minister vaše stranke Pucelj je dao pšenico uvòziti brez carine v vaš mlin, zato je bila mela itak draga, tomi je vzrok to, da ljüdstvo ne melo pogleda v trštvo velemlinarov. Što je tak podražò cene meli?

Naj se „konča" naprava ceste v Turnišči. Pod madjarskov vladov, kde ste vi bili naš zastopnik se je že zidala ta cesta, zakaj ste jo ne dokončali, vej ste meli priliko.

Hartner zahteva „izplačitev vojnoga posòjila i vrnitev znanih 20% od štemplanja penez." Naša stranka je vsakši čas zahtevala ravnoto od vlade, štero so držale samostojna-damokračka-radikalna stranka (Hartner—Kühar—Benkova) pa vsikdar so mele te stranke zaprta vüha. Zakaj so ne sklenile invalidskoga zakona, šteroga je zahtevala cela država. Zdaj se guči od toga! To je grdo pa tüdi nepošteno! „Kam je šla, kde je tista ogromna množina živine, štero smo dobili na račun vojne oškodnine od raznih držav." Povejmo g. Hartner. G. Lazič voditeo srpske kmečke stranke je stavo upit na ministra vaše stranke na g. Pucla, da zakaj je odao on jünce, štere smo dobili iz Nemčije i zakaj je teh ne razdelo med kmete, šterim je vojska vse vničila? Kda je te upit stavo, je tüdi dokazaò, da so pri toj küpčiji mele miljonske dobičke Benko—Hartnerove stranke, država pa telko kvara. Pucel se je izgučavao, da je živina zbetežala, zato je bilo potrebno jo odati. Te izgovor so pa zavrnole slovenska, hrvatska i srbska ljüdske stranke, zato ka se je živina odala skrivnoma, ne pa javno, na dražbi (licitaciji). i ar so to kügo ugòtovili živinozdravniki te stranke zato so kmečke stranke mujvanji Pucla ne vörvale, vrana vrani oči naimre nikdar ne skopa. Tüdi to, da so si poslanci te stranke, zidali hiže i imanje küpüvali upravičüje naše stranke nevörvanost. „Cena živine i svinj naj bò bolša," pravi Hartner. Vrlo dobro! Samo kak bi cene živini bile vekše, či pa je Hartnerov g. minister Pucelj dòvolo Benki i Vogleri monopol na našo živino; samo njeva sta lehko klala in izvažala. To v ne bokrlečo krivico se je posrečilo našemi g. poslanci Klekl odpraviti z energičnim nastopom. Kda se je to zgodilo, vidimo, da včasi je cena poskočila.

Da, to je istina, jasna kak beli den. Nisikoj ceni živine je bila ravno kriva Hartnerova stranka. Zakaj je to te gospod ne napisao. Najbrž je pozabo?! — „Oskrba z drvami se naj v prvoj vrsti poskrbi za Prekmurce.“ Tak razlaga dele svoj program g. Hartner. To je tüdi jako dobro! Eli to je ne dobro, zakaj je pa te siromak človek mogo s sebov pripelati drva, či je šteo mleti v mlini g. Hartnera? To je pa žalostno. Pa ešče nekaj. Zakaj je küpo g. Hartner drva grofa Saparyja za svoj mlin in ne premog (šteinkohl), či šče ljüdstvi pomagati z drvami? Naš g. poslanec Klekl si je pa prištelao drva iz Hrvatskoga.

Tiste točke, štere gučijo od vojaščine pa si je g. Hartner blagovolo „na posodo“ vzeti od nas. Hvala! Toda čüjmo! Kda so naši poslanci v Belgradi zahtevali, da naj naši vojaki doma slüžijo, da se naj tisti vojaki, šteri so že v vojni slüžili, odpüstijo domo, da se njim naj da bolša obleka, hrana, da se je naj püstijo domo na poljsko delo, da se naj zniža število vojaščine i da smo zahtevali, naj se postavi tedanji vojni minister Žečevič na zatožno klop, ka je pozvao rekrute v slüžbo v najvekšoj zimi, je dao voziti v nezakürjenih vagonaj; kda so poslanci naše stranke to zahtevali, te ne samo, da so poslanci Hartnerove stranke proti njim glasüvali, nego so ešče proti njim kričali, ka oni lažejo, da se našim vojakom ešče predobro gödi. Ta istina se ne more poklačiti i potom moremo inači praviti kak: „nesramnost,“ da si g. Hartner v svoj program spravla naše zahteve! Nesramnost, norcadelanje, zvišavanje je celi njegov program.

Konec njegovoga programa nam to posvedoči, šteri se glasi: „Ne mislite, da bodete najšli več človeka, šteri bi sposoben bio vas voditi.“ Tak, či Hartner bukne, či merje, siromaško ljüdstvo, te ti tüdi premineš. Eli vörvlete tomi človeki, šteri tak jako hvali sam sebe? Jeli ne? Da pa sam g. Hartner ne bo mislo, da se brez njega nede moglo živeti, marciuša 18. ne glasüjte na njega. Niti ne smeš glasüvati zato stranko, štera dela za pogübo maloga verta, maloga obrtnika i trgovca. Ne sodimo mi s tem peršono g. Hartnera, štero poštüjemo, nego njegovo stranko, v štero je on stopo, ar je škodliva tvojoj düši i tvojemi imanji, naše ljüdstvo, štero te pa mi ljübimo.

Škrinjica „Ljüdske Stranke“ eli „Kmečke zveze“ je drüga i ma namalani križ. Krščansko čüteči volilec vrže svojo kruglico v drügo škatlico. Štera stranka škodi veri i malomi človeki, naj se pogübi, što šte je njeni kandidat. Živela „Ljüdska Stranka.“ Vodstvo „Ljüdske i kmečke stranke.“

Odgovor na program Benko Jožefa.

Jožef Benko, veletrgovec i fabrikant madjarskoga čütenje je stopo v velko srbsko stranko. Toj stranki je ime: radikalna. Deli se na dve veji: na Pašičovo i Protičovo. Te zadnji je bole prijazen autonomiji i je najbole pošteni med vsemi srbskimi politiki, a tüdi ešče nemre stepsti iz sebe velkosrbskoga kaputa. Pašič pa odločno pozna samo Velko Srbijo, srbski jezik i vero šče postaviti na prvo mesto v državi i najbolša pelda je pastnastavlajočih balkanskih politikov. Zadnja tri leta je on bio naš ministrski predsednik. Toj stranki je vsikdar prvo samo srbstvo i na to stranko je stopo Benko.

Svoj program začne, da se brani. Pravi, da je vstopo v radikalno stranko zato, ar samo v toj velkoj stranki vüpa, da se država ozdravi z dnešnjih ne zdravih razmer. Pozabi pa povedati to, ka je vseh naših državnih betegov kriva ravno njegova i Küharova demokratska stranka v zvezi s Hartnerovov samostojnov, vej so ravno tej bili na vladi. Tüdi je neistina, da je ta stranka velka, nanč edno tretjino poslancov je ne mela v parlamenti i je vsigdar navezana na drüge, tri, štiri stranke, či šče vladati.

Zazavle se tüdi na vojvodinske Madjare, da so oni tüdi na to stranko. Mi pa znamo, da so listi tej Madžarov pisali, da so ne v nikšoj zvezi s Pašičovov strankov. Tü se tak Benko moti.

Benko šče braniti manjšinske pravice Vogrov v srbskoj stranki, v tistoj stranki, štera je s pomočjov demokratske i samostojne stranke preglasüvala našega g. poslanca Klekla i njegove tovariše, kda so tej zahtevali, da se naj manjšinske pravice Vogrov vzemejo v zakon. Tak Vogri nemrejo pričaküvati nikaj od tej treh strank. Mirno poravnavo z Vogrskov i trgovino stov, je odklonila ravno radikalna stranka, kda je to naša zahtevala. Što je opazüvao našo stranko i šteo njene novine, zna, da istino gučimo.

Ne nam je vredno gučati od njegovih sedemnajstih točk. To vse je ravno naša stranka že tri leta silila, kak napr. vpostavitev okrožnoga sodišča v Soboti, slobodno volitev občinskih županov, rabo našega jezika itd. Nekaj od toga je že tüdi dosegnola naša stranka i to, da naši delavci lehko brez carine uvozijo pridelek, šteroga so si zaslužili, vogrske šole vogrom itd.

Zdaj ravno je na vladi samo radikalna stranka. Eli ne zdaj čüdno, da Benko zahtevle znižanje carine? Zakaj to ne včini njegova stranka, štera je ravno zdaj na vladi? Z ednim podpisom bi to lejko napravo minister Stojadinovič, ka bi vsi lejko v Radgono gonili i vozili svinje pa živino. Zakaj pa ne napravi? Pitajte g. Benko zakaj ne. Zapelivost je celi program. Radikalci kričijo, da se naj izednačijo dače. Kakša hüdobnost! Kda je naša stranka se najbole borila v parlamenti ravno zato, da se dače zednačijo, da Srb ravnotolko plača kak Slovenec i Horvat, je ta stranka i samostojna domokratska najhüje nastopila proti nam. Kakpa pred volitvami je dobro oblüblati, ka se ljüdstvi vidi, či je ravno proti tomi stranka. Ravnotak naj ne guči Benko nikaj od vere, ar je ravno ta stranka začnola preganjati kat. vero.

Ta stranka je poslala na naše stroške na Češko pravoslavnoga püšpeka Dositeja, naj odtüji katoličanske Čehe od vere i je dobi za pravoslavno vero. K sreči se te človek v nekše nedopüstne stvari zmešao i so ga Čehi natirali. Vse, samo siromak človeka i menjše narodnosti ne brani ta stranka. Niti z ednov rečjov ne omeni Benko zemlje maloga verta eli potrebe zemlje tistim, šteri so brez nje. Radikalna stranka je za miljonere, ne za siromaka. Najbole pošteno je v Benkovom programi to, da ne omeni svojega monopola nad našov živinov i nizke cene té. Gda program i grdo napajanje g. Benka obsodimo, popolnoma se njegove osebe ne dotikamo.

„Ljüdska i kmečka stranka“ je naša, njena škrinjica je drüga. Na njoj je križ v slovenskih farbaj, ka pomeni našo avtonomijo! Vsakši krščenik ma tü svoje mesto

Vodstvo stranke.

Vaša škrinja, krščanski kmetje, delavci, trgovci, obrtniki, je drüga. V to škrinjico vržite vsi kruglice, ki ljübite Boga i svoj siromaški stan i svoj slovenski rod. Vsaki volit! Stare, betežne pripelajte! Ki proti drügoj kišti glasüje ali ki ne glasüje, sta vednako kriva. Eden vužiga, mali človek, tvoje pravice, drügi pa püsti, ka zgorijo té!

Uradna naznanila.

Razglas. — Živinska senja se smejo vršiti samo pod živinozdravniškim nadzorstvom. Na senje se sme prignati samo tista živina, štero je pregledao živinozdravnik. Posebno se more vsakij 5 dni pregledati od živinozdravnika tista zivina, štero nakladajo trgovci na železnicaj. (U. L. št. 3.).

Razglas. — Potniki, šteri potüjejo v Jüžno Ameriko, naj si preskrbijo poleg potnoga lista ešče te svedočbe: 1) potrdilo, da so sodnijsko ešče ne bili kaštigani; 2) da so zdravi i so ešče nikdar ne bili umobolni (nori); 3) od občine, da lehko delajo. Vse te svedočbe pa naj bodo prestavlene na italjanski ali francoski jezik. (U. L. št. 3.).

Okrožnica: — Vse prošnje za izseljeniške potne liste prek morja, se morejo pošilati po svojij upravni oblastij, v Zagreb, generalnomi izseljeniškomi komisarijati, Kamenita ul. št. 15. Vse prošnje se pri tom komisariati rešüjejo po vrsti, to je, štera je prle prišla, prle se reši, od 1. jul. 1923. (U. L. št. 3.).

Zakon o naselüvanji jüžni novi krajin. Što je državljan naše države i nema doma zemle ali se šče preseliti v jüžne kraje naše države, dobi: hižni gospodar dobi 5 hektarov, vsak drügi oženjeni 4, neoženjeni med 16. in 21. letom po 2 hektara, neoženjeni stari več kak 21 let pa po 3 hektare zemle. Poleg toga se dobi ešče na prošnjo novij 5 hektarov. Tüdi se dobi po 2 hektara neobdelane zemle, či se ta zemla v ednom leti zasadi z drevjom. Što se šče zato preseliti v jüžne kraje naše države, more predložiti ministrstvi za agrarno reformo: 1) ime starejšine (glavara) v drüžini i ime vsej rodbinski kotrig, či so moški ali ženske, kelko so stari, zakonsko stanje i poklic (pozvanje) vsakšega; 2) kelko zemle je dozdaj mela ta drüžina; 3) kakšo drügo vrednost ma ešce; 4) komi bo zapüstila svojo zemlo i drügo vrednost, či se odseli; 5) potrdilo, da je zadnji pet let nikaj ne odao od svoje zemle, či pa je odao, zakaj; 6) ali vzeme s seboj v nov kraj živino ali šker, ali seme i kakše je vse to; 7) či pa nemre tej stvari s seboj prinesti, naj pove, ali si more vse to v novom kraji küpiti, ali či se njemi naj da vse to z zemlov; 8) izjavo, da bo stopo kot kotriga v drüžbo, štero bodo tvorili naseljenci, da si pomagajo med sebov i da dobijo leži pomoč od države. Prošnjo i drüga potrdila more potrditi občinsko oblastvo, štero more dati tüdi potrdilo o imanjskom stani i obnašanji prosilca. Od ministrstva za agrarno reformo potem pride že odgovor, kde i kelko zemle što dobi. Na prošnje trebe kolekov (štemplinov). Što se v 6. mesecij ne naseli, zgübi pravico do zemle. Naselniki majo pravico: 1) brezplačno (zobston) se bodo selili po železnicaj i ladjaj; 2) brezplačno dobijo les za hišo i šker; 3) brez carine smejo dobivati iz drügi držav šker, pohištvo, živino, seme, hrano i drüge potrebščine. Ne bodo plačüvali dač 3 leta. Morejo si pa sami zidati ali cimprati hiše. Za deset let postanejo lastniki zemle. (U. L. št. 5.).

Zakon: — Častniki dobrovolci, ki so stopili med vojnov iz avstro-vogrske vojske v srbsko vojsko, se smejo postavlati na svoja mesta tak kak so njüvi tovariši bivše avstro-vogrske vojske i zdaj našim častnikom. (U. L. št. 6.).

NEDELA.

4. Postna. Evang. sv. Jan. VI. Jezuš nasiti 5000 moškov. Te čüdežno blagoslovljeno krüh pomeni presveto oltarsko Svestvo. Mala hoštija i miljone nahrani na večni žitek. A hrani pa samo tiste, ki jo vživajo. Shranjena i ne vživana hrana nikomi ne hasni.

Trpljenje Gospodovo.

Ka se je gda sveta tak nepošteno odavalo? Kde se je marše ali vprežna živina tak nizko cenila? Kde je to bilo, da je tržec tak hitro zadovolen bio, da je küpec nikši teškoč ne meo zavolo vekše cene? Pa lejko ne vidimo den za dnevom, kak se na trgi (placi) trgajo za ječmen, seno, slamo, da bi si pri odaji teh malenkosti par grošov dobička spravili? „Mero zmenjšajmo“ (pravili so že tisti hüdobni pri Amosi 8. 5), „mero zmenšajmo.“ Pa zakaj je ta fino zmišljena hüdobija? „D a b i z á j i z r n j a o d a l i.“ (Am. 8, 6.) Tak velka je žela po dobički pri odaji. Kristuš je pa na prvo ponüdbo taki bio za treseti srebrnikov odani! Oj, presvetlo vidimo, da je iz sovraštva bio odani. Ali, o moj Bog, ka sam to povedo? Pa nekaj še hüjšega se je skrivalo za tem dogodkom; da prečüdna je bila ta odaja.

Verjem, da so Jožefa njegovi izdajalski bratje tüdi iz sovraštva odali; ali ščista nači se je to tü godilo. Glejte ga, tam je na poli v Dothaini! Ja, poznam ga. Glejte, kak ga vlečejo vö z razglašenoga sühoga stüdenca, da bi ga izmaelskim trgovcom izročili. Glejte, zdaj ga zvežejo kak nevolnoga roba i nemarajoč za njegove skuzé i prošnje ga posadijo na bistre gambele, štere bi se paščile odtec, da ga v Egipt odnesejo. Siromaški mladenec, ka si vendar zakrivo proti tvojim hüdobnim bratom, da ti oni to delajo? Ali ti se v svojoj nesreči konči smeš tolažiti; da ti si toti odani a v kakši namen? Naj ne vmerješ. Tvoj Judaš je ljübeznivi Judaš bio, zato je pravo: „B o l š e j e, č e s e o d a“ (Gen. 37, 27). Bolše je, bolše je! Vse se ti godi na vao. Namesto toga, da bi se ti gornja obleka vlastno krv namakala, se rdeči v bakovoj krvi, šteri se mesto tebe zakole. Znaš, gda bi bio ti v nevoli? Če bi se odao na klanje. Ail ne boj se, ta strašna grozovitost se ti ne bo pripetila! Ta je med vsemi ljüdmi tistomi pridržana, ki se za sina človečega bo imenüvao: „Sin človeči bo izdani, da ga križajo.“ (Mat. 26,2.) Ali je to mogoče, neistina, moji poslüšalci? Vsi tisti ljüdje, ki so gda vu boji odani, vsi so zato odani, naj je smrt ne doleti. Tak je odao i Jožefa njegov brat Judaš v Egipt, naj ga ovi bratje ne vmorijo. Ščista nači se je pa godilo z

Kristušom. On je tisti človek bio, šteri se drügim kak živinče odao, štero se v klavnico ma gnati. Pa se mi nad tov strašnov krivicov ne razsrdimo? O Judaš! O Judaš! Ti neveren izdajalec. Ti zdaj ne zapopadneš; kaj to pomeni Boga v te vražji namen odati; ali gda se ti oči odprejo, gda ti to sprevidiš, kak ti bo te pri srci? Kakša dvojnost, kakši srd, kakša besnost te zgrábi te? Ti ves tvoj dobljen penez rad ta daš, naj dobiš krvnika, ki te pred tvojim Gospodom osmrti; ali ne najdeš ga. Nesrečen ti boš si sam krvnik; ali ne toži se; bole vrednoga nikdar ne bi mogo najti. Te pa li obesi se; sramotni izdajalec kak si ti, se nikomi ne mili. —

„Tak pravi Gospod," po vüstaj Amosa proroka (2, 6.), „zavolo trej ali štiraj hüdobij se ne obrnem vkraj od Izraela; a obrnem se pa zato, ar so pravičnoga za peneze odali." Ka povete nato? Ne spoznate, ka so z našim dobrim Jezušom preslabo ravnali? O kakša krivica! O kakša nepravičnost!

Glasi.

Slovenska Krajina.

Protestéramo. Proti našoj znanosti i proti našemi dovoljenji so nas podpisali Hartnervi samostojni za predstavnike. To sramotno djanje smo naznanili sodniji. Žižek Martin iz Črensovec, Vinčec Jožef iz Trnja. Pridrüžim se gornjoj izjavi i naznanim sodniji tüdi demokratsko Küharvo stranko, ar me je brez mojega privoljenja spisala za predstavnika. — Sobočan Martin, Trnje.

Što je nosilec samostojne Hartnerve liste? Drofenik, žganjar od Sv. Jürja pri jižnoj železnici na Štajarskom. Ne na Hartnera, nego na žganjara date zato svoj votum, če v Hartnervo kišto vržete kruglico. Pa tak Drofenik kak Hartner sta podpisana za kmeta na škrinjici.

Nesramno korteširanje Hartnerove stranke. Pod Lipov so Hartnervi Hartnerve plakate razno šteli dati nositi po našem človeki, ka so je prej Klekl poslali. V Renkovcih so zlagali, ka so prej törjanski g. plebanoš pravili, ka vsi Renkovčarje moro na Hartnera glasiti. Na Hotizi, pri Gradi, v Bratoncih itd. pa glasijo ka sta z Kleklnom na ednoj stranki. Ne verte tem lažam, že z tej laži lejko vidite, ka nemre biti prava Hartnerva stranka, ár z lažmi vas šče na léd spelati.

Auto še ne vozi pošte. Zakaj, pitamo? Jeli nega fiakera v Soboti? — Oblast, zakaj se ne poskrbiš za to? Je to zato, naj ne dobijo ljüdje v roke krščanskih listov? Vsaki den ide nam pošta.

Moravci. Kortesérati je začeo Flisar Janoš v občinskoj hiži na liberalnoga Markišavčara. A za odgovor je dobo; doli ž njim, živio Šiftar! V žalosti se je podao v Flisarovo gostilno, da pozabi sramotenje.

Odegnani korteš. V Renkovcih so deca Benkovoga korteša Režonja tak obsipala z snegom, ka je mogo pobegnoti.

Lipa. Državni uradnik živinozdravnik Sok je med govorom našega poslanca par pitanj stavo na njih. To je ljüdstvo tak razkačilo, ka bi ga fest namazali, če je g. poslanec ne bi mirili. Živinozdravnik je mogo odhajati. To je sreča, da so ga nej spoznali, ovak bi se ž njim kaj nači zgodilo, ar za volo velike plače, štero beré od njih pri živini, je itak velika tožba proti njemi.

K odaji je 6 plügov njiv, teliko travnikov i loga pa pol plüga goric. Zglasiti se trebe pri Gospod Janoši v Fokovcih.

Ste koze vi? „Mörska Krajina" piše, ka smo mi, ki v Novinah pišemo „kozji pastérje." Povejte ste köze vi, ki je čtete i ste krščanskoga mišljenja? Vidite za koze vas ma Kühar i Kovač Peter. Kakša sramota od liberalcov, zato pa niednoga glasa njim nej v prvo kišto.

Plemeniti dar. Dr. Janko Leskovec, odvetnik. v D. Lendavi so darüvali 125 Din. za sirote naših dolnjih far. Plačamó njim M. Liste, zato se naj zglasijo pri svojih širitelaj. Prav srčna hvala.

Šest dni zapora sem dobo, ar sem nekaj malo razžalo logara, gda sam iskao pri presekavanji loga svoj zaslužek. Gospodo od agr. reforme sem za to prekdao sodniji — Bencik Ludovik z Kupšinec.

Nesramno napada liberalni list „M. Krajina" našo stranko, njenoga poslanca, tajnika i vse pristaše den za dnevom. Sam g. Benko obsodi grde pesmi te pokvarjene Küharne stranke. Ki z blatenjom pošteni ljüdi šče dobiti vas, je stalno, da nema prav. Pokažite to 18. marca, ognite se prve kište.

Što so dali prvi svojo zemljo sirotam ešče pred agrarnov reformov? To so bili kat. püšpecje. Tej so meli prvi srce do sirot. A tòga ne povejo veri sovražni socialisti.

Črensovci. Program je držao prinas g. Benko. Ar je po govori malo ljüdi skričalo „živio", je Benko pri pomno: „hladen živio ste mi skričali". A gda je treseti litrov vina prišlo na stol, je z velikim glasom zadonelo po sobi kate Škoberne: „Živio vino".

Bogojina. Mi vam naznanimo onoisto pesem, štero g. Benko popeva po celoj krajini. Pi jejo za njegovo (po pravici za svoje že davno plačane peneze. Vr.) kričijo pa Kleklna. Najšo se pa takši vinski brat, ki je ednomi dečki kaput razčesno, ár je proti Benkovomi programi gučao, bojao se je ka ne dobi piti.

Socialni demokratje neso za naše prosto ljüdstvo. Bogatijo se z krvavih žülov fabričnih delavcov i so na tri razrede razdeljeni. K njim spadajo tüdi kommunistje. V Belgradi jih bilo sedem i so se z vladov vsikdar pogodili za lastne dobičke. Zato je postao eden upraviteo državnoga imanja Belje, drügi dobo i odskočo z penezi 5 milijon dinarov itd. Tei gospodje so proti našoj autonomiji, štera jedino more naše terhe pomenšati, zemljo pravično razdeliti.

Velka nesreča v dolnjelendavskom občinskom zapori. Splošno ogorčenost je zbudila med prebivalstvom v D. Lendavi grozna nesreča, štera se zgodila od sobote na nedelo v noči v občinskom zapori. Jožef Jóšar, čevljar v D. Lendavi, pošten občinar, je bio v soboto večer dne 3. marca pri večerji pri „Kančali". Potem se je vračao domo, i da je bio malo boljše vole, si je po poti nekaj popevao. Dva žandara sta ga za toga voljo, či bar na to sta ne mela pravice, aretirala in odvedla v občinski zapor. Kak svedoki pravijo, se njima molo, naj ga ne zapreta, nego püstita na stanovanje. I to bi bilo pravilno. Ne, nego njidva ga izročita obč. policaji i ga vteknejo v lüknjo. Na to pa kak ki so dobro izvršili svoj poseo, odidejo vsi trije razno i njega püstijo samoga v zapori. Ka kak, kak ne, se je v zapori vužgala slama i deske, iz šteri so bile postelje napravljene i nesrečen človek. se je zadüšo v zapori. Na glavi je meo velko rano. Ostra preiskava, štera se je že ovedla, bo dognala, na kom leži krivda za smrt toga nesrečnoga človeka. Po drügih informacijah je bio nesrečen Jošár tüdi oropan. To je pa istina, da so razmere v D. Lendavi že nesnosne. Kak se more to pripetiti v Prekmurji, da obč. zapor ostana brez stražnika, je čüdna stvar. Što naj ma zavüpanje potem v naše oblastih. Če bi se kjer v Albaniji to zgodilo, človek ne bi meo nič za rečti.

D. Lendava. Tisto noč gda se je ta nesreča zgodila v občinskom zapori, so vkradnoli tüdi na okrajnom glavarstvi pisalni stroj in enoj siroti obleko. To so že orožniki ne vzeli v pamet.

Invalidom, vojnim dovicam i sirotam D. Lendavskoga okraja na znanje! G. gerent D. Lendave je dao eno sobo na občinskom uradi na razpolago invalidom, v šteroj mo se od zdaj zbirali, zakaj se tudi g. Dr. Čuši zahvaljujemo. Uradne vöre bodejo vsako nedelo i svetek predpoldnom od 9—12, delavne dni pa vsaki četrtek i soboto popoldne od 3—4. Predsednik.

Beltinci. Dne 25. febr. je melo stanovsko obrtno društvo svoj redni občni zbor. G. Neubauer Janoš je zastopao g. Štefana Raduha predsednika za voljo bolezni. G. Neubauer je otpro občni zbor v imeni St. O. D. z pozdravom vseh navzoči ob $^1/_2$10 uri, na to se je zvolo novi odbor. Bili so tajno izvoljeni: g. Neubauer Janoš mizarski majster za predsednika, Raduha Štefan podpredsednika, Vekoslav Kralj za tajnika, Meizel Jos. Blagajnika, Odborniki: v Beltinci, Pozderec Ivan, Erjavec Ant., Balažic Štef., Temlin Mih., Penhofer Ludv., Huber Al.; z Odranec: Horvath And, Hajdinjak Ant., z Ižekovec: Prša Štef. Kerčmar Mart.; z Dokležovja: Jerič Ivan; z Gančan: Cigan Ivan; z Lipovec: Mesarič Ivan. Izvoljeni so bili vsi enoglasno sprejeti, nadalje se da vsem meštrom na znanje, što je še za leto 1922. ne vsega plačo, da naj ostalo poravna pri blagajniki Jos. Meizel. „Obrtni Vestnik" se bode samo onim pošilao, ki so v tem leti se dali spisati in ga plačali. Plača se tüdi lehko na občinah pri zaupnikih. Drüštvene knjige (Pravila) se dobijo pri tajniki Vekoslav Kralji in si lehko vsaka kotriga pride po nje v nedelo 1. aprila. — Stanovsko obrtno drüštvo v Beltinci.

Na rovaš. Že dva meseca je, ka so pisale novine, da „te dni bo odpotovala v Budimpešto posebna komisija, da prevzeme na našo državo pripadajoči del likvidirane ogrsko poštne hranilnice v zneski 42 milijonov predvojnih austro—ogrskih kron". V tom je tüdi naš denar, šteroga so vnogi prekmurci meli naloženoga v ogrskoj poštnoj šparkasi. Kaj pa dela zdaj ta komisija? Bi nam ne mogla v tom dugom vremeni že trikrat izplačati našega denara? Zakaj ga pa ne izplača? Sedi na naših penezah v Belgradi? Ali te naše peneze tüdi na volitve rabijo srbski radikali? To je svetovni škandal, prevzeti naš denar od ogrske poštne hranilnice, pa ga ne izplačali lastnikom! Ali naj ešče duže čakamo? Je tri leta čakati ne za dosta bilo? Ali naj to, žimo Ogrsko poštno hranilnico za svoj denarda bo na svetlo prišlo, da je ona izplačala naš denar belgradskoj komišiji, štera nam pa hoče naš denar „k svetomi Nikoli" izplačati? Ali je ne tako?

Črensovci. Nas so obiskali 4. t. m. Radičovci. Mi smo že je jako čakali. Pa tüdi oni so se pri nas jako-jako namerili. Nikdar jim več nede vola, da pridejo k nam. Shod se je vršo gostilni: Bauer. Vsi prostori so bili zasedeni od naših pristašov — zvezašov, šteri so strah Radičovcom. Naši ljüdje zahtevlejo predsednika zborovanja. V to neprivolijo oni. Tak nastane krika cele pol vöre. Nazadnje se sporazumijo i je predsednik g. župan iz Črensovec. Najprle guči Radičov poslanec, nekši doktor, fiškališ, šteri je začno pri Adami, končao pa — ne vemo kde, pri sodnjem dnevi za Radičovo republiko. Pozdravo nas je s: „Hvaljen Isus," a pri meši so pa te den pobožni Radičovci ne bili. Gučao je od minole vojske. Naši dečki i možje njemi kričijo: „Mi bole znamo kak je bilo v vojski kak vi, šteri ste doma pri peči sedeli." Med celim govorom so naši ljüdje kričali; abeug Radič i drügo, da se je slinjenje uboga radičevca ne čülo. Na to prevzeme reč naš mladi domači fant. Ostro napade Radičovo politiko, njegovo hujskanje, njegovo: „vero a Boga." Pove nam kakša republika se küha v Radičovoj glavi, štero bomo čakali ešče dugo i se včakamo na — Nikdarovo. Nam trebe slovensko autonomijo, pravi govornik in iz več sto greh zaori: „živio autonomija." Pokaže nam na delo naših poslancov, šteri so delali in delali proti krivicam, štere je Radič gledao sprekriženimi rokami iz svoje kmečke palače i se smejao trpečim, z a p e l a n i m, h r v a t s k i m kmetom. Ljüdstvo je ogorčeno kričalo dol z Radičom, ne poznamo teh ljüdi i njüve republike. Ko govornik opiše delo naših poslancov, pozove ljüdstvo, naše može, naj vržejo kruglico v drügo škrinjico i da se zahvalijo svojim poslancom na njüvom deli, da pokažejo, da so istinski, značajni krščanski slovenski možje, naj zakričijo trikrat našoj stranki: Živio. In res zagrmelo je: Živio, živio, živio! Ešče eden Radičevac je šteo gučati eli več zabadav, ljüdstvo je več ne dalo. Tak je te shod bio naš, naših ljüdi i Radičovci so prav pošteno pogoreli. Da, da gospodje mirotvorni Radičevci, doktor kmeti, mi vas ne poznamo. Živela autonomistična ljüdska stranka!

Naši shodi. 2. t. m. se je vršo naš shod na Kapci. Zbralo se je nad vse pričaküvano dosta ljüdstva, da so ne mogli vsi v hišo, nego gümlo je bilo nabito puno, ravnotak po celom podstenji pa ešče na dežji so stali. Naš g. poslanec so v lepih rečah opisali program naše stranke i delo naših poslancov v parlamenti. Kda so omenili autonomijo i povdarili vrednost nje za nas, so Vogri kričali: „Ez kell nekünk," to trebe nam. Nato je ešče naš domačin opisao delo drugih strank posebno pa opominjao ljüdstvo pred zapelivim Radičom. Na konci je ljüdstvo navdüšeno kričalo: „živio Kmečka zveza". Iztoga dneva se je vršio shod na H o t i z i. Tudi tü so napunili Hotižanci hišo g. župana. Naš g. poslanec so tüdi tü razlagali program naše stranke i delo poslancov za naše ljüdstvo. Slikali so pa tüdi Radiča i njegovo brezdelnost, šterim je škodo celoj državi, ljüdstvi, posebno pa Horvatom. Tü se je taki podrla Radičova strančica. Po tom je ešče gučao naš drügi človek, šteri je povedao ljüdem od drügih strank, štere je ljüdstvo obsodilo za njüvo brezvestno politiko. Gučao je tüdi od prekmurskih kandidatah: Kühara—Hartnera—Benka, štere ljüdstvo nešče poznati. Na to so Hotižanci zrekli zavüpnico našoj stranki i se zahvalili našim poslancom na hjüvom boji proti krivici, stem, da so zakričali: živio ljüdska stranka. Cela Hotiza je za Kmečko Zvezo.

M. Sobota: Z veseljom smo se pripravlali na lep sprejem našega voditela, g. dr. Korošča. Pa ešče z vekšim veseljem smo poslüšali njegove lepe reči v nedelo pri Peterki. Hiša bi mogla biti trikrat tak velka kak je, da bi mogli vsi pošteni pristaši kmečke zveze v njo. Vidimo, da je naša rešitev samo v krščanski stranki, zato bomo volili vsi evangeličanci i katoličanci g. Gezo Šiftarja.

Beltinci: Več kak jezero lüdi je poslüšalo z velkim navdüšenjom govor g. dr. Korošca i g. Klekla. Niti eden človik je ne bio proti 18. marca je tak že gotova naša zmaga. Zato je zobston ves trüd nasprotnikov. Živela SLS, živela KZ!

PRODA SE takoj manjše posestvo na Štajerskem z dvema želarskima hišama ter z vsem živim in mrtvim inventajem po ugodni ceni. Podrobnosti se izvedo v našem uredništvu.

Pismena slovenščina.

Beltinci: Slovenska pesem:

Sobóški moški zbor je dal dragoceno pobudo za nadaljnjo snovanje takih zborov, ki jih tu še nikjer ni.

Med tukajšnim narodom je v navadi samo dvoglasno petje. To ima svoje globlje vzroke. Prvič bližina ednoglasnega madjarskega petja in drugič pomanjkanje tenorjev v nižavi. (Tenor se zove tu: mladi glas) Podnebje in zrak uplivata na glas. V goratih krajih, kjer je tanjši zrak, nahahamo nmogo več tenoristov. Različnost gorskih tal povzročuje tudi mnoge telesne razlike. V hribih najdemo izredne velikane in izredne pritlikavce (možake in možičke). Isto je z glasom. Med našimi Goričanci sem n. pr. našel več tenoristov. Sicer pa zadostuje tudi za močnejši zbor en sam dober tenorist, ker je visoki glas prodirljiv. —

Po teh nastopih se je pričela prosta zabava. Beltinski dični tamburaški zbor je neumorno svíral svoje najlepše komade, vmes pa je zopet planila kaka veselo narodna pesem iz človeških grl. Gospodične, vnete rodoljubkinje, pa so pridno prodajale srečke v prid Slov. Matice, tako da se je nagromadil končno prav lep kup modrih in rujavih dinarskih bank pri g. kasirki.

Kar nas je na celi prireditvi najbolj razveselilo in napolnilo z zadovoljstvom, je okolnost, da so se to pot, menda provkrat izza velikih slavnosti ob prihodu Jugoslavije v Prekmurje, združili zopet domačini in Prečani k skupnemu nastopu.

Krivda da se to tako redko dogaja leži na obeh straneh. Prava srčna kultura more biti samo ena! Na znötraj moramo v prosvetnih vprašanjih držati enotno fronto, potem jo bomo zlahka držali tudi na zunaj in odločno zavrnili vse svorage, ki nestrpno prežé na priložnost, da nas oddrobijo od skupnega jugoslovenskega naroda in potem sebi pognojijo — z našo krvjo.

Če bo vsaki gonil zase politiko svojega domačega dimnika — po em seveda ne pridemo nikoli skupaj. Vsak naj odneha nekaj toliko, da pridemo na sredi skupaj. In tu pred nami je stvar, ki stoji na sredi — centralna zadeva — jedro vsega: prosveta, in njeno srce: lepota, umetnost — slovenska naša pesem! To naj bodo tista neutralna tla, torišče na kterem se čutimo samo kot bratje-Slovenci!

K. E.

Što de zmagao.

Vsakši človek si nehoteč zmisli i je radoveden, što de zmagao pri te volitvah. Zato si malo oglednimo volitveno gibanje v našoj ožjoj domovini v Sloveniji i posebi v Prekmurji.

Volilni boj se je že jako segreo, hüde bitke so ne vse kraje; edni delajo bole kak ti drügi. Samo žalostno je to prinas, ka mamo celi edenajset strank v Sloveniji! Eli ne to norost: Zakaj se ljüdstvo tak nori i zapelavle? Zakaj razni haseklovеči ljüdje nastoplejo, da bi radi prišli v parlament, čiravno nemajo nikše dobre vole delati za ljüdstvo? To so jako nezdrave razmere. Že zato ne, ár se tak naša moč Slovencov menjša naproti centralistov. Či bi bili vsi v ednoj stranki, bi meli ogromno moč. Zakaj te tisto ceplenje med ljüdstvom? Zakaj se moč našega ljüdstva šče streti.

Ali ljüdstvo je že sprevidilo, kama tak pridejo. Naš kmet, delavec, mali obrtnik in trgovec sta sprevidila, da je to škodljivo našoj domovini, našoj autonomiji, zato se več vse vjedinja v najmogočnejšoj stranki Slovenije, v „Slovenskoj Ljüdskoj Stranki“ (SLS) ali Kmečkoj zvezi“. Vsi sloji našega naroda so sprevidili, da je edino to prava pot. Vidijo, da je tü naša rešitev, v toj stranki. Ta stranka ma prvi i glavni cio:

Slovensko autonomijo.

Ka je autonomija smo povedali v ednoj drügoj številki naših „Novin“. Ljüdstvo je spoznalo, da je naša socialna, gospodarska i kulturna rešitev samo v svobodnoj avtonomnoj Sloveniji. Zato bodo vsi volili našo stranko, štera zbira vsebi vse sloje naroda, štera se bojüje proti

centralizmi,

to je, proti samovladi Srbov nad nami.

Tri leta smo že srečni živeti v tom blaženom belgrajskom centralizmi, i vidimo kam smo prišli. Naš penez je vsakši den menje vreden, dragoča raste, najbole pa raste pri nas

nezadovoljnost

med celim Jugoslovanskim narodom. I što je tomi kriv? Centralizem! Belgrad! Mi ščemo to domovino, štero lübimo i ravno zato zahtevamo autonomijo, ar je v tom rešitev države.

Vsakšega človeka sodimo po njegovom deli. Tak sodi zdaj tü naše ljüdstvo naše poslance po njüvom deli v Belgradi. I ta sodbo je pravična. Hüdo morajo čüti tisti, šteri so odali slovensko ljüdstvo.

Demokrati, Küharove stranke očevje, so najbole v skrbej. Njihov vojskovodja, Kukovec je vesprestrašeni, kajti v boji trbe ljüdi on pa tej nema. Zato se že tüdi pripravla, da demokračko stranko pokopa po volitvah. Da, tak se godi tistim, šteri so ljüstvo farbali, šteri so ne meli penez za naše šole, za učiteljstvo, uradništvo, za sirote, nego za „Sokole“, tistim je prav, da je ljüdstvo obsodi na pravi način. Nam je znano tüdi, da so ravno demokratje, pri nas Küharisti, najvekši sovražniki vere i naše autonomije.

Zato pa ostanejo njihove škrinjice 18. III. 1923. — prazne.

Drügi ptički so zleteli iz demokračke gnezde pa kda so si sami znali poiskati jesti, so si vzeli ime zavolo lepšega — Samostojni kmetje. Dobri kmetje: mesarje, mlinarje, miljonerje. Tem se je posrečilo prvikrat zapelati slovensko ljüdstvo s svojimi obljübami. Liki ljüdstvo jih zdaj tüdi sodi po njüvom deli. Zna, da so tej kak „kmetje“ ravno največ škodüvali kmetom, na čeli s svojim ministrom Puclom. Tej so odali našo avtonomijo Srbskomi centralizmi, krivi so vsega slaboga, k a j e p r i n a s. L j ü d s t v o j e v i d i l o njihovo delo i zdaj se nindri ne sme več pokazati samostojni poslanec, ar ga ljüdstvo nažene i njemi v oči vrže njüve laži. Prav jim je tak. To so vucje v ovčjih kožah.

Sodba za te slabóstojne že se glasi:

18. marciuša dobite iz milosti 1 celi mandat s pomočjov bogatih oštarjašov, konjskih doktorov i prestrašenih demokratov po deželi.

To si naj zapomli tüdi naš slabostojnež g. Hartner; tüdi vi vzdignete 18. marca prazne mreže.

Radikalci, Benkovi zavezniki, so velkih skrbeh. Ide se za njihovo moč. Radi bi vladali pa — nede koga. V Srbiji so se vzeli na troje. Horvackoj so ne v milosti. Slovenci je pa naravnost sovražijo, ar so na tom, da bi nas posrbili, našo visiko kulturo spravili nazaj za 500 let. Zabadav so tiste miljone za Slovenijo, slovensko ljüdstvo tem neotkritosrčnim balkanpolitikom nešče vörvati.

Obsojeni bodo vsešerom na skorajšnjo smrt. Slovenci jim pa pravijo:

Ite nazaj odket ste prišli, posrbiti se neščemo.

V njihovij škrinjicah bo 18. marca — strah, šteri notri voteo, okoli ga pa nikaj nega. G. Benko, smilite se nam, pa ka pravica je pravica i je več vredna, kak vaše vino pa še klobase.

Od drügih strank niti ne vredno gučati. Socialisti so si v laseh. Delavstvo so norili. Kričali so: socializem, socializem, sami so pa bili kapitalisti. Delavstvo raztrgano i lačno, njihov vodja pa: frak, cilinder, speglane hlače i automobil.

Republiki se nam ponüjata dve. V ednoj de nam slabše kak, v drügoj. Novačan, vodja edne, nas vse spokole svojimi pesnicami tak je lagoji. V svojih čemeraj je zbio našega poslanca. Stipica Radič zagrebački ptič pa bo zleteo kak nič. Ljüdstvo zna, da je to samo farbanje, da se republika doseže na drügi način kak naša stranka šče, z mérnim potom.

Što pa te dobi? Odgovor je lehek. Tisti i tista stranka, štere možje so pošteni, na krščanskoj podlagi stoječi. Zmagala bo zdrava pamet i vse tisto, ka je pošteno. Zmagali bodo tisti možje, šteri so se tri leta bojüvali za pravice ljüdstva. Ljüdstvo jim tüdi kaže svojo zahvalnost stem, da povsod kriči: živeli naši braniki. I što so to?

To so poslanci krščanske ljüdske stranke.

Vsi Slovenci, vsi Prekmurci, vsi šteri mate zdrav razum, šteri ščete svojo vero, svojo autonomijo pokažimo

18. marca, da smo zreli za politiko, vsi stopimo v edno fronto, v najmočnejšo stranko Slovenije v Ljüdsko stranko i vržimo krugle v drügo kišto.

Tisti glasovi, šteri nedo oddani toj stranki so zgübljeni, stlačeni so v blato, ar pri drügih strankah nedo meli uspeha, ar drüga niedna stranka ne dobi znanoga volilnoga količnika.

Prekmurci, poznate vi delo vse treh strank tak Küharistе—Hartneriste, kak Benkove ljüdstvogülce. Poznate pa tüdi delo poštenih mož naše stranke, štera je dozdaj i bo naprej branila vaše pravice.

Či ščemo biti močni edini, hodimo v boj za svoje pravice vsi združeni. Vržimo vsi svoje kruglice v drügo kišto ednoj najmočnejšoj stranki. Tü bo zmaga, to pišejo že tüdi nam nasprotne n o v i n e.

Živela Kmečka zveza.

Telovadno drüštvo Orel.

Kristuš nas vči: „Ljübite tüdi svoje sovražnike“. Kak pa kaže Orel ljübezen do nasprotnikov? I što so njegovi nasprotniki? Kak se bojüje Orel proti sovražnikom?

Orel kaže ljübezen do nasprotnika stem, da njemi v stiskah pomaga, brani v nevarnosti, ga skuša pripeljati na pravo pot i da za njega moli. Sovražniki so vsi tisti, šteri ščejo ljüdstvo zastrupiti z navörnostjov i sovraštvom do sv. Cerkve, dühovščine, šteri kvarijo mladino, ljüdstvo odirajo i njegovo siromaštvo izkoriščavajo. Boj Orla pa mora biti odločen, dosleden, ar je Orel organizacija jugoslovanske krščanske mladine.

Boj proti tem sovražnikom je od Orla opravičen, ar je Orel vojak Kristušove Cerkve, zato jo mora braniti. Najbole uspešno pa pobija Orel sovražnike, če mladino poučüje, jo pridobi v svoje vrste, kda ne stopi v njüve protivörske organizacije. Moramo pa paziti, da ne pride med nami i nasprotniki do dejanskoga bitja. Sezna da se lehko branimo, če nas oni dejansko napadnejo.

Narodnost. Posebno zdaj, ka mamo lastno državo nam naši nasprotniki v oči mečejo, da smo proti državni, da nas malo briga narodnost. Oni, da so jako narodni i drügo vse je proti novoj državi. Zato pa si oglejmo, kaj nam pravi naša organizacija, kakše dužnösti nas vežejo do ljüdstva, do domovine.

Orel je dužen narodi globokó lübezen. Orel se naj zanima vsešerom za ljüdske težkoče ino gde more, najle pomaga dejansko ali pa poučüje ljüdi, širi miseo za gospodarska združevanja kmečkih i delavskih slojov. Orli naj bo sveta dužnost zbüjati k zavesti tiste, šteri so mlačni v vörskom i narodnostnom pogledi.

Orel naj ma vsigdar pred očmi svoje ljüdstvo, naj gleda pa to, da se ljübi naš jezik, med vsemi sloji našega ljüdstva. Potegüvati se mora za naše narodne manjšine, koliko mogoče naj tüdi tam dela na to, da ljüdstvo čin več prostosti ma v svojem jeziki. Orlovska organizacija čuva narodi vöro, šče da bo narod vören, ar zna, da bo tak tüdi narodnozaveden i bo ljübo svojo domovino.

Prazni guči so to, da je naša organizacija protidržavna; to je nespometno gučanje. Naša organizacija je vnogo pripomogla ravno k novoj državi. Kajti že pod Avstrijo so bili njeni člani vsi zavedni Slovenci, šteri so strmeli po zlatoj slobodi.

Dale.

Pošta.

Činč Jožef. Petanci. Cena M. Lista je 5 Din; za kalendar pa plačajo naročniki samo polovico tiste cene, štera bo v jesen za kalendare. Ve če bi vsaka kat. hiža mela M. List, bi kalendar lejko vam dali brezplačno, zvün če bi se samó poštnina plačala. Idite okoli i ponüdite vsakoj hiži M. List, gde nemajo drügoga pobožnoga čtenja. Svet ma jako, sloke, slabe, betežne düše, ar se té z dobrim čtenjom ne hranijo. **Lukač A. Gradišče.** V Tropovce je l. 1921. hodilo 18 Novin i M. Lista, to je 320 K. i podpora dobrovoljna, ar širiteo i † Kodila Ludovika dovica oboje brezplačno dobita. Dobili smo 240 K. tak bi še 80 K. duga bilo. Na lani nega več duga. **Fridrik Jožef. Beltinci.** Z zahvalnostjov potrdimo, ka smo dobili vašo podporo na M. List. **Pisač „fükšinske snehe“.** Na kaj ste nam poslali 5 Din? Dajte odgovor. Glasa ne objavimo, ar imen neste povedali. **A. Škerget. Sp. Lenarsko.** Hvala, dobili smo.

Paska! Paska!

Cen. občinstvi naznanjam, da imam prvevrste češko glažovino „Vitrea,“ štero po najnišiših cenah odavlem 1 m² 100 Din. Stolarje še posebne ugodnosti dobijo.

IVAN MARKOVIČ, trgovec s steklom i porcelanom v D. LENDAVI (Schwarcz A. hiša).

Hiša v D. Lendavi na prometnom mesti, jako sposobna za šterogakoli obrtnika, s stanovanjom i z prostornimi delavnicami, se z prosti rok taki oda. Več se pozvej pri Toplak Janoši v D. Lendavi.

Házeladás. Dolnja Lendaván, forgalmas helyen, mely különösen bármilyen szakmáju iparosnak alkalmas, tágas lakás és megfelelő mühely helyiségekkel szabad kézből eladó. Bővebb felvilágositás TOPLAK JÁNOSNÁL, DOLNJA LENDAVÁN.

Trgovski pomočnik

z dobrov praksov manufakture i specerije išče mesto. Govori slovenski, vogrski i nemški. Nastop takoj ali po dogovori. Naslov se pozve pri upravi lista „Novine.“

Tisk: ERNEST BALKANYI Dolnja Lendava